

မှန် - တို့ - ရှင်း

အပါယ်

ပိတ်တရား

ဆရာဦးမြင့်လွင်
(သန့် - တည် - ပွား)

မြင့်မြတ်ပုဂ္ဂိုလ် (NOBLE PERSON)

လောကီ နှင့် လောကုတ္တရာ အတွက်
မိမိ အကျိုး နှင့် အများ အကျိုး ရှိအောင်
ဆောင်ရွက်သူသည်သာလျှင် -

အနှစ်မြည်ဆုံးသော

အအောင်မြင်ဆုံးသော

အမြင့်မြတ်ဆုံးသော ... ပုဂ္ဂိုလ်

ဓမ္မဓါန

မြင်မြတ်စာလင်း - ၃၂ (စိ) (၂)၊ (၆)မိုင်ခွဲ၊ ပြည်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၀၁-၅၃၅၃၂၆၊ ၀၉-၉၉-၂၅၆၂၀

ဝ သန္တရာန်

ကိုယ်တည်းတစ်ယောက် ချမ်းသာရောက်ဖို့

ခုလောက်ကြိုးကုတ် အားမထုတ်ဘူး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ၏

ရှေးခါဆိုးဘ လက်ထက်ကပင်

ရသည့်တန်ဖိုး ထပ်မညှိုးဖို့

အသက်ပေး၍ ငါဆောင်ရွက်သည်

သန့်-တည်-ပြန်-ပွား ပါစေသော်။

မှတ်ချက်။ ။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်ကြီး၏
သန္တရာန်ပြုချက်ကို မှီငြမ်းပါသည်။

အပါယ်ပိတ်တရား

အပါယ် ဆိုသည်မှာ ချမ်းသာကင်းငြိမ်း ကုသိုလ်
ကောင်းမှု ပြုလုပ်ခွင့်မရသောဘုံ ဖြစ်သည်။ အပါယ်လေးဘုံ
ရှိရာ ဒြဏ္ဍာန်ဘုံ၊ ဝေဒနာဘုံ၊ ဝိဒိယာဘုံ နှင့် အသုရကာယ်ဘုံ တို့ဖြစ်သည်။

အပါယ်ပိတ်တရား ဆိုသည်မှာ ထိုဘုံလေးဘုံ
သို့မရောက်အောင် ကျင့်သုံးရမည့် ဓမ္မ ကိုဆိုလိုရင်း
ဖြစ်သည်။

ရှိရှိသမျှသော လူသားအားလုံး မည်သူမျှ အပါယ် သို့
မရောက်ချင်ကြပေ။ သို့သော် အပါယ် မရောက်အောင်
လက်တွေ့ကျင့်ကြံမှုပိုင်းမှာ အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရပါ
သည်။ ကာယကံမြောက် ကျင့်ကြံမှုမရှိသမျှ အပါယ် ဘေး
က မလွတ်မြောက်နိုင်ကြောင်း သိစေချင်သော စေတနာဖြင့်
မိဘဆွေမျိုးများကို တိုက်တွန်း ကျေးဇူးဆပ်နေခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။

အပါယ်ပိတ်တရား မှာ အပိုင်း (၅) ပိုင်း ပါဝင်သည်။

- (၁) ဓမ္မ ဧါပင်ကိုယ်သတ္တိ၊
- (၂) အပါယ် သို့ ကျရောက်ပုံ၊
- (၃) လှူအာဓိ ရခဲခြင်း နှင့် သံသရာ ရှည်လှပုံ၊
- (၄) ဝိပဿနာ အဓိပ္ပာယ် နှင့်
ဘာကြောင့်အားထုတ်သင့်သလဲ?
- (၅) အပါယ် ပိတ်အောင် ကြိုးစားဖို့
တိုက်တွန်းခြင်း။

(၁) ဓမ္မ ၏ ပင်ကိုယ်သတ္တိ

ဓမ္မ သည် ဧရ နှင့်သဘောခြင်း အလွန် နီးစပ်၏။
ဧရ ကို လူတွေအားလုံး နေ့စဉ်သောက်သုံး နေသည်။
ဧရ ကိုသုံးစွဲသည့်အခါ -

(က) Person - (ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး)

လူမျိုးမရွေး၊ ဘာသာမရွေး၊ အသက်အရွယ်မရွေး၊
အချောအလှမရွေး၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး၊ အယုတ်
အလတ်အမြတ်မရွေး ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည်။

(ခ) Place - (နေရာမရွေး)

နိုင်ငံတွေ၊ မြို့တွေ၊ ရွာတွေ၊ အိမ်တွေ မရွေးဘဲ
သုံးစွဲနိုင်ကြသည်။

(ဂ) Time - (အချိန်မရွေး)

နံနက်၊ နေ့လယ်၊ ည (သို့) နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ်
အချိန်မရွေးဘဲ သုံးစွဲနိုင်သည်။
သုံးစွဲသူတိုင်းအတွက်လည်း ---
(၁) ရေငတ်ကို ပြေစေသည်။

(၂) အသက်ကို ဆက်လက် ရှင်သန်
ကြီးထွားစေသည်။

(၃) ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို သန့်ရှင်းပြီး ကြည်လင်
စေသည်။

(၄) ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို အေးမြစေသည်။

ထိုအချက်တို့မှာ **ဧရ** ၏ပင်ကိုယ်သတ္တိပင်ဖြစ်သည်။
ရေကဲ့သို့ပင် **ဓမ္မ** သည်လည်း မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်မဆို၊
မည်သည့်နေရာမဆို၊ မည်သည့်အချိန်မှာမဆို ကျင့်သုံးနိုင်ပါ
သည်။

ကျင့်သုံးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းတွင်လည်း **ဧရ** မှရသည့်
အကျိုးအမြတ်ကဲ့သို့

(၁) **ကာမရာဂ** တွင် အာသာငမ်းငမ်း တပ်မက်မှု
ကို ပြေစေနိုင်သည်။

(၂) **ကုသိုလ်ကောင်းမှု** များကို တိုးတက်ကြီးပွား
စေပြီးဆက်လက်၍လည်း ရှင်သန် ကြီးထွား
စေသည်။

(၃) **ဝိသုဒ္ဓိ** ဖြစ်ပြီး ကြည်လင်သန့်ရှင်းစေသည်

(၄) **ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး** အေးမြစေသည့်အပြင်
ငြိမ်းချမ်းမှုရပြီး အဆုံးမှာ **နိဗ္ဗာန်** တိုင်အောင်
မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်။

သို့သော် ရေ နှင့် ဓမ္မ ကွာခြားမှုတစ်ခုမှာ ရေ သည် ယခု လောကီဘဝတစ်ခုအတွက် သာလျှင်၊ တစ်နေ့ တစ်ဘဝအတွက်သာ အကျိုးပြုပေးပြီး၊ ဓမ္မ မှာ လောကီ အကျိုးသာမက၊ လောကုတ္တရာ၊ တစ်သံသရာလုံးအတွက် အကျိုးပြုမှုများပေးပြီး အဆုံးမှာ မြတ်နိုးစွာနိဗ္ဗာန်အဖြစ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည့် ထူးခြားချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသတိပြုရမည့်အချက်မှာ

ရေ သည် သုံးစွဲသူ တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ပြုပြင်စီရင်ပေးမှုအပေါ်မူတည်ပြီး အခါဓာတ်နှင့် ရေ ကိုရောလျှင် အခါရည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ အချိုဓာတ်နှင့် ရေ ကိုရောလျှင် အချိုရည် ဖြစ်သွားကာ အရက်ဓာတ်နှင့် ရေ ကိုရောလျှင် အရက်ရည် ဖြစ်သွား သည်။ ထိုသို့ပြောင်းလဲသွားရခြင်းက ရေ ၏ပင်ကိုယ်သတ္တိ မရှိခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ သုံးစွဲသူတို့၏ ပြုပြင်စီရင်မှု ပယောဂ ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း သိသာလှသည်။ ဓမ္မ သည်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် -

ဓမ္မ ကို ကျင့်သုံးသူတို့၏ အားနည်းချက်၊ နားလည်မှု လွဲမှားခြင်းနှင့် အချို့သော ခုတုံးလုပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မတရားလွန်ကျူးသော တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်မှုများနှင့် မိမိအကျိုးအတွက် လွန်ကဲစွာလုံးစွဲမှု၊ မရိုးသားမှုများကြောင့်

ဓမ္မ ဧဝံပင်ကိုယ်သတ္တိများမှာ ဖုံးကွယ်ထားမှုခံရပြီး၊ ဓမ္မ
၏ **ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်** တို့သည်လည်း မထင်ရှား၊
မပေါ်လွင်ဘဲနှင့် ဖုံးကွယ်ထားခြင်း ခံနေရသည်ကို တွေ့ရ
သည်။

ထို့ကြောင့် ယနေ့ခေတ်မှာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသား
တော်တော်များများတို့သည် ဓမ္မ ကို မိမိတို့နှင့် မဆိုင်သလို
မြင်လာကြပြီး၊ ဓမ္မ ၏မြင့်မြတ်လှသော အကျင့်မြတ်တရား
များကို ကျင့်သုံးမြတ်နိုးသူများ ရှားပါးလာခဲ့ရသည်။
ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ဓမ္မ နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဦးဆောင်
နေသည့် **ပုဂ္ဂိုလ်အချို့၏အားနည်းချက်များ၊ ပရိယာယ်များ**
ကြောင့်သာဖြစ်သည်ကို သတိပြုစေချင်ပါသည်။

အမှန်တကယ်တွင် ဓမ္မ အစစ်၏ တန်ဖိုး၊ ဓမ္မ အစစ်၏
ပင်ကိုယ်သတ္တိများမှာ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်မဆို၊
မည်သည့်နေရာတွင်မဆို၊ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို
သုံးစွဲနိုင်ပြီး၊ အထက်ပါ အကျိုးတရားလေးပါးကို
ရရှိစေသည့် အတွက် -

(၁) ဓမ္မ သည် **သစ္စာဒါဒ** ဖြစ်သည်။ **သစ္စာဒါဒ** ဆိုသည်
မှာ စကြဝဠာ အနန္တထာဝရ မှန်ကန်သည့် အမှန်တရား
(Universal Law, Universal Truth, Noble Truth) ဖြစ်သည်။

(၂) ဓမ္မ သည် ဝိဘန္ဓုဒါဒ ဖြစ်သည်။ မည်သည့် ချုပ်ကိုင်မှု၊ လွှမ်းမိုးမှုမှမပါဘဲ မိမိကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်စွာ လေ့လာနိုင်သည်၊ ဝေဖန်နိုင်သည်၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ မည်သည့်အချိန်မဆို ကျင့်သုံးနိုင်သည့်ဝါဒ ဖြစ်သည်။

(၃) ဓမ္မ သည် သိဒ္ဓန္တနည်းကျလှသော ဝါဒ ဖြစ်သည်။

- A. Practical System (လက်တွေ့ပြည့်စုံသောစနစ်)
- B. Ethical System (ကိုယ်ကျင့်တရားပြည့်စုံသောစနစ်)
- C. Spiritual System (စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြည့်စုံသောစနစ်)
- D. Philosophical System
(အတွေးခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြည့်စုံသောစနစ်)

(၄) ဓမ္မ ကို ကျင့်သုံးလျှင် အကောင်းနှင့်အဆိုး ကို တိကျ သေချာစွာဖြင့် ခွဲခြားပိုင်းခြားပြီး သိမြင်နိုင်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ် အတော်များများသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဓမ္မ ကို ကျင့်သုံးသူ ရှားပါးလာသည်နှင့် အိပ်မည်၊ စားမည်၊ ကာမ မှီဝဲမည်ဆိုသည့် လူအတော်များများ ရှိပြီး၊ ထိုလူများမှာ တိရစ္ဆာန်များ နှင့် နီးစပ်လာသည်ကို တွေ့ရှိ ရပြီး အကောင်းနှင့်အဆိုး ကို ခွဲခြားနိုင်သူ ရှားပါးလာ သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးရှိရာ အုပ်စုအနေနှင့် (၃)အုပ်စုရှိသည်။

ထို အကောင်းတရား၊ အဆိုးတရား များကို ဓမ္မ ကျင့်သုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သေချာခွဲခြားပြီး သိမြင်ကြမှာ ဖြစ်သည်။

ဤနေရာမှာ အကောင်းသုံးမျိုးနှင့် အဆိုးသုံးမျိုး ကို တင်ပြလိုပါသည်။

အကောင်းတရားသုံးမျိုး မှာ -

- (၁) အများအကျိုးရှိ မိမိလည်းအကျိုးရှိ (အကျေးဆုံး)
- (၂) အများအကျိုးရှိ မိမိဘာမှမဖြစ်
- (၃) အများဘာမှမဖြစ် မိမိအကျိုးရှိ

ထိုအကောင်းတရားသုံးမျိုးကို ဓမ္မ ကျင့်သုံးသူတိုင်း အမြဲတမ်းဆောင်ပြီး ကျင့်သုံးကြသည်။

အဆိုးတရားသုံးမျိုး မှာ -

- (၁) အများထိခိုက် မိမိမှာလည်းထိခိုက် (အဆိုးဆုံး)
- (၂) အများထိခိုက် မိမိမှာဘာမှမဖြစ်
- (၃) အများဘာမှမဖြစ် မိမိထိခိုက်

ဓမ္မ ကျင့် သုံးသူတိုင်း ထိုအဆိုးတရားသုံးမျိုးကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်ကြမှာ ဖြစ်သည်။ အကောင်းအဆိုးကို တိကျ သေချာစွာ ခွဲခြားသိမြင်လာနိုင်ရန် ဓမ္မ ကို ကျင့်ကြံအား

ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးရှိရာ အုပ်စုအနေနှင့် (၃)အုပ်စုရှိသည်။

ထုတ်မှသာလျှင် သိမြင်နိုင်မည်။

သို့သော် အကောင်းတကု အကောင်းဆုံး၏ အထွဋ်အထိပ် အကောင်းဆုံးသည် မိမိလည်းအကျိုးရှိ၊ အများလည်းအကျိုးရှိ၊ လောကီသာမက လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန် သို့တိုင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင် သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင် မြင့်မြတ်ပုဂ္ဂိုလ် (Noble Person) အထွဋ်အထိပ် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။

ဤအချက်များမှာ ဓမ္မ ဧဝံ ဧဝံ ဧဝံ သတ္တိ ရဲ့ အကျိုးပြုမှု ကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၂) အပါယ် သို့ ကျရောက်ပုံ

အပါယ် သို့ကျရောက်ပုံကို အခြေခံဗုဒ္ဓသာသနာဝင် အားလုံးသိပြီးသားဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်များကို နားလည်ရန်လိုအပ်သည်။ ယနေ့လူသား အားလုံး နေ့စဉ် သွားလာ လှုပ်ရှားနေသည့်အခါ **ကုသိုလ်** လုပ်လျှင်လုပ်သည်။ ကုသိုလ် မဖြစ်သည့်အချိန်မှာ **အကုသိုလ်** ဖြစ်ပါသည်။ ကုသိုလ် မလုပ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ် အကုသိုလ်လုပ်မှာ သေချာလှပါသည်။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်မဖြစ်လျှင် “ဘဝင်စိတ်” ဖြစ်မည်။ ၎င်းမှာ အိပ်ပျော်နေချိန်ဖြစ်သောစိတ် ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ပင် **ဒုစရိုက်**၊ **သုစရိုက်** ကိုလည်း အားလုံး နားလည်ထားသင့်သည်။ **ဒု** ဆိုသည်မှာ မကောင်းသော အပြစ်နှင့်တစ်ကွ ဖြစ်သော **အပါယ်(၄)ပါး** ကို ကျရောက် နိုင်သော လို့အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ **စရိုက်** ဆိုသည်မှာ အကျင့်ဖြစ်သည်။ **ဒုစရိုက်** ဆိုသည်မှာ မကောင်းသော **အပါယ်(၄)ပါး** သို့ ကျရောက်နိုင်သောအပြစ်ကိုဖြစ်စေ သောအကျင့်ဖြစ်သည်။ **သုစရိုက်** မှာဒုစရိုက်၏ ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်သည်။ **ကောင်းခြင်းလောအကျင့်** ဖြစ်သည်။

ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးရှိရာ အုပ်စုအနေနှင့် (၃)အုပ်စုရှိသည်။
ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါး၊ မနောဒုစရိုက်
(၃)ပါးဖြစ်ပြီး ပထမအုပ်စု ကာယဒုစရိုက်မှာ သတ်ခြင်း၊
ခိုးခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ဒုတိယအုပ်စု ဝစီဒုစရိုက်မှာ
လိမ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းစကားပြော
ခြင်း။ အချည်းနှီးသိမ်ဖျင်းသော စကားပြောခြင်း ဖြစ်
ပြီး၊ တတိယအုပ်စု မနောဒုစရိုက်မှာ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြစ်သည်။

အဘိဇ္ဈာ မှာ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို မတရားလိုချင်ခြင်း၊
ဗျာပါဒ မှာ သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်ညှင်းဆဲသတ်ဖြတ်လိုခြင်း၊
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မှာ အယူမှား၊ အမှတ်မှားခြင်း တို့ဖြစ်သည်။
မနောဒုစရိုက်သုံးမျိုးတွင် အဆိုးဆုံးသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်
သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကြောင့်သာလျှင် အပေါ်က ဒုစရိုက်
ကိုးမျိုးကို ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကြောက်စရာကောင်းပုံ ကို ဘုရားရှင် ဆုံးမ
တော်မူသည်မှာ ဦးခေါင်းမီးလောင်၊ ရင်ဝလံ့စူးလျှင် ခဏ
ထား၍ရသည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကို အရင်ဆုံးပယ်သတ်နိုင်
အောင် ကျင့်ကြံကြပါရန် တိုက်တွန်းတော်မူသည်။
ဦးခေါင်းမီးလောင်၊ ရင်ဝလံ့စူး လျှင် တစ်ဘဝပဲ သေပြီး
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နှင့်ဆိုလျှင် တစ်သံသရာလုံး အိုလို့မဆုံး သေလို့

မဆုံး ဖြစ်နေမည်လို့ ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်။

ဒုစရိုက် မှာ အခြေခံအားဖြင့် ဆယ်ပါးဖြစ်ပြီး ပွားလိုက်လျှင် လေးဆယ် ရသည်။ အုပ်စုအားဖြင့် (၄)အုပ်စု ဖြစ်သည်။ ပထမအုပ်စုက ဆယ်ပါးလုံး ကိုယ်တိုင်ကျူးလွန်ခြင်း။ ဒုတိယအုပ်စုက တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ကျူးလွန်ခြင်း၊ တတိယအုပ်စုက တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် ကျူးလွန်ရန်အားပေးခြင်း၊ စတုတ္ထအုပ်စုမှာ တစ်ပါးသူက ကျူးလွန်နေချိန်မှာ စိတ်ထဲမှ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒုစရိုက်လေးဆယ်ရှိသလို၊ ပြောင်းပြန် ပြန်၍ သုစရိုက် ဆယ်ပါးပွားလျှင်လည်း အပွားလေးဆယ် ရပါသည်။ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ အပွားလေးဆယ်ကို ကျူးလွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အားလုံး အပါယ် ကျမှာ ဖြစ်ပါသည်။

အပါယ်(၄)ပါးတွင် ဖြိဏ္ဏ၊ ငရဲ၊ ဖိရစ္ဆာန်၊

ဗန္ဓုရဏာယ် သည် **အကျိုးတရားလေးပါး** ဖြစ်ပြီး အကြောင်းတရားလည်း လေးပါး ရှိပါသည်။ **လောဘ** ကြောင့် **ဖြိဏ္ဏ** ဖြစ်သည်။ **ဒေါသ** ကြောင့် **ငရဲ** ရောက်သည်။ **မောဟ** ကြောင့် **ဖိရစ္ဆာန်** ဖြစ်ပြီး၊ **မာန** ကြောင့် **ဗန္ဓုရဏာယ်** ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းတရားတွေ လုပ်နေ

သမျှ ကာလပတ်လုံး အပါယ်ဘေးက လွတ်မည်မတုတ်။
ထိုအကြောင်းတရားများကို ပယ်သတ်ဖို့ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ
လောက်နှင့်မဖြစ်နိုင်ပေ။ ထိုသုံးမျိုးကို လုပ်နေသမျှ
ကံအကျိုးပေးကိုရပြီး ကံလမ်းသာလျှင် ဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာကတော့ ဉာဏ်လမ်း ဖြစ်ပြီး လုပ်
သလောက် တက်ပါသည်။ ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အများစု
သည် ဒါန၊ သီလ၊ သမထ ဘာဝနာကို လုပ်ကြပါသည်။

သို့သော် ဝိပဿနာ ဘာဝနာမှာ အလှမ်းဝေးနေတာကို
တွေ့ရပါသောကြောင့် ယနေ့ ဝိပဿနာကို အလေး
အနက်ဟောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြေကြီးကနေ တာဝတိံသာ
အထိ ပုံပြီး လှူ သီလကို ကြိုက်သလောက်ထိန်း၊ သမထ
ကိုလည်း မြေလျှိုး၊ မိုးပျံ ကြိုက်သလောက် ကျင့်၊ ဒါတွေလုပ်
လို့ အပါယ်က လွတ်ပါတယ်လို့ ပြောလျှင် မှားပါသည်။

သူ့အကျိုးပေးရှိသလောက် အကျိုးပေးရနိုင်ပေမယ့်
အပါယ် ကတော့ လုံးဝမလွတ်နိုင်ပေ။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ
သုံးမျိုးမှာ ဘုရားမပွင့်သည့် သာသနာဝ မှာလည်း ရှိသည်။
ဘာသာခြားများလည်း လုပ်နိုင်ပါသည်။ မလုပ်နိုင်သော
အကျင့်မှာ ဝိပဿနာ ပင် ဖြစ်သည်။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ
မှာ အခြေခံမျှသာဖြစ်ပြီး အတန်းအနေနှင့် ပြောလျှင်
မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းမျှသာ ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်မရောက်ပေ။ ဘွဲ့ယူနိုင်ဖို့ အလှမ်းဝေးပါသည်။

ထိုသုံးမျိုး အခြေခံပြီး ဝိပဿနာ ကို လုပ်မှသာ **အပါယ်** လွတ်မည် ဖြစ်သည်။ ကံအကျိုးပေးရှိသလောက် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာကို ရရှိမှာဖြစ်ပြီး၊ ကုန်ပြီ ဆိုသည်နှင့် ပြန်ဆင်းပြီး **အပါယ်** ရောက်မှာ ဖြစ်သည်။ တကယ်တမ်း မှာ **အပါယ်တံခါး** မပိတ်ပါ။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ပွားများပါက အကျိုးပေး ပြန်မကျဘဲ လုပ်လေတက်လေဖြစ်ပြီး အပေါ်သို့သာ တိုးတက်နေပါသည်။ ဥပမာ . . **ဒါန၊ သီလ၊ သမထ** သည် ပိုက်ဆံချမ်းသာ ခြင်းနှင့် တူသည်။ ပိုက်ဆံကုန်လျှင် ဆင်းရဲသား ပြန်ဖြစ်သလို **ဒါန၊ သီလ၊ သမထ** အကျိုးပေး ကုန်လျှင်လည်း **အပါယ်** ပြန်ဆင်းသည်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာမှာ သင်ကြားတတ်မြောက် ထားသည့် ပညာနှင့်တူသည်။ ဘယ်လောက် သုံးသုံး မကုန်နိုင်ပေ။

ထို့ကြောင့်လည်း ဝိပဿနာ မလုပ်သေးလျှင် အပါယ်သို့ ကျရောက်နိုင်သေးကြောင်း ထင်ရှားလွန်း လှသဖြင့် သတ္တဝါအားလုံးတို့အား ဝိပဿနာ ဘာဝနာ အကျင့်ကို အမြန်ဆုံးကျင့်ကြရန် အထူး တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃) လူ့ဘဝရခဲခြင်းနှင့်သံသရာရှည်လှပုံ

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက လူ့ဘဝရခဲခြင်းကို ဝုလ္လဘ တရားငါးပါး ဖြင့်ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်။

(၁) ဘုရားနှင့်မိဖို၊ ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်အတွင်း ကျရောက်ဖို့ ခဲယဉ်းခြင်း။

(၂) သူတော်ကောင်းတရားကိုကြားနာဖို့၊ ထောင်နိုင် သော နားရှိဖို့၊ လွန်စွာ ခဲယဉ်းခြင်း။

(၃) လူသားအဖြစ် ရဖို့ ခဲယဉ်းခြင်း။

(၄) ယုံကြည်ထိုက်သော တရားများကို ယုံဖို့ ခဲယဉ်း ခြင်း။ မယုံကြည်ထိုက်သော အဓမ္မတွေကို ယုံဖို့ လွယ်ကူခြင်း။

(၅) ရဟန်းအကျင့်ကိုကျင့်ဖို့ ခဲယဉ်းခြင်း ...

ယနေ့ကြွရောက်လာသော မိဘဆွေမျိုးအားလုံး တို့သည် အင်မတန် ကံကောင်းလှသည့် လူသားများ ဖြစ် သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ထေရဝါဒနိုင်ငံတို့၏ အထွဋ် အထိပ်ဖြစ်ပြီး အများစုမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် မိသားစုများမှ မွေးဖွားလာသည့်အပြင် ဝိပဿနာ တရားနှင့်လည်း

အလှမ်းမဝေးပေ။ ဉာဏ်ကြီးလှပြီး အာရုံခြောက်ပါးစလုံး
လည်းကောင်းမွန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။ ရခဲလှသည့်
လူ့ဘဝမှာ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝ ပိုင်ဆိုင်ထား
ကြသည်။

လူ့ဘဝတန်ဖိုးကို သိရန် ဘုရားရှင်က နုခသီခ
(လက်သည်းခွံ) သုတ္တန်တွင် ဟောကြားခဲ့သည်။
တစ်နေ့တွင် ဘုရားရှင်က မြေမှုန့်တစ်ဆုပ်ကို ကျုံး၍
လက်သည်းခွံပေါ်မှာတင်ပြီး နောက်လိုက်ရဟန်းများကို
မေးသည်။ “ငါ၏လက်သည်းခွံပေါ်က မြေမှုန့်နှင့်
ဤမဟာပထဝီမြေကြီး(ကမ္ဘာကြီး)မှ မြေမှုန့်၊
မည်သည့်မြေမှုန့်က များသနည်း” လို့မေးသည့်အခါ
နောက်လိုက်ရဟန်းများက “တူနှိုင်းလို့မရပါဘုရား” လို့
ဖြေကြသည်။ ဘုရားရှင်ကမိန့်ကြားသည်မှာ “အသင်တို့
တွေ့သော ငါ၏လက်သည်းခွံပေါ်တွင်ရှိသည့် မြေမှုန့်မှ
လောက်သာလျှင် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ တို့အားလုံး စုတေ၊
ကွယ်လွန်သွားလျှင် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ပြန်ဖြစ်သည်။
ကျန်သည့် ဤမဟာပထဝီမြေကြီး အပြည့်ရှိသော
မြေမှုန့်အားလုံးလောက်က အပါယ်သို့ကျကြသည်” ဟု

ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်။ ဝိပဿနာ မလုပ်သေးသည့်ပုဂ္ဂိုလ် မှန်သမျှ အပါယ် ဆင်းမှာ သေချာလှသည်။

အပါယ် ကျလျှင် သုဂတိဘုံ ပြန်ရောက်ဖို့ ခက်ခဲ ကြောင်းကိုလည်း ကာဏကစ္ဆပဿုတ္တန် (လိပ်ကန်းသုတ္တန်) တွင် ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်။ အပြောကျယ်သည့် သမုဒ္ဒရာ၏ ကြမ်းခင်းပေါ်မှာ မျက်လုံးကန်းနေသည့် လိပ်ကြီး တစ်ကောင် သွားချင်ရာ သွားနေပြီး သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာပြင် ပေါ်မှာလည်း လှည်းထမ်းပိုးတုံးတစ်တုံး မျောချင်ရာမျော နေသည်။ ၎င်းထမ်းပိုးတုံးတွင် အပေါက်ကလေး တစ်ပေါက် ပါသည်။ ထိုအပေါက်မှာ လိပ်ကန်း၏ ဦးခေါင်းနှင့် စွပ်ရုံ လောက်သာရှိသည်။ ထိုလိပ်ကန်းမှာ နှစ်တစ်ရာကြာမှ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ် တစ်ကြိမ် ပေါ်သည်။ ဘုရားရှင်က နောက်လိုက်ရဟန်းများကို မေးသည်။ “သွားချင်သလို သွားနေသည့် လိပ်ကန်း၏ဦးခေါင်းနှင့် မျောချင်သလို မျောနေသည့် လှည်းထမ်းပိုးတုံး၏ အပေါက်တို့စွပ်သွားရန် လွယ်ပါ့မလား” လို့မေးသည့်အခါ “မည်သို့မျှ မဖြစ်နိုင်ပါ ဘုရား” ဟု နောက်လိုက်ရဟန်းများက ဖြေသည်။

လိပ်ကန်းနောက်မှ လှည်းထမ်းပိုးတုံးကြီးကို လူကိုယ်တိုင်

လိုက်စွပ်လျှင်တောင် ဖြစ်နိုင်ချေမရှိပေ။ ဘုရားရှင်က ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်မှာ “လိပ်ကန်းကလည်း ကမ္ဘာတည် သရွေ့ အသက်ရှည်ပြီး ထမ်းပိုးတုံးကလည်း မဆွေးဘဲ ဆက်လက် တည်ရှိနေခဲ့လျှင် ကံကောင်းထောက်မ လွန်းစွာဖြင့် စွပ်ချင်လျှင်စွပ်သွားလိမ့်မဟေ့။ အပါယ်သို့ ကျပြီးသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာအားလုံး လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ဖြန်ဖြစ်ဖို့ရာ အဆပေါင်းရာထောင်မက ခဲယဉ်းလှ ပေသည်” ဟု ဆုံးမတော်မူခဲ့သည်။

ဘုရားရှင်က ရှည်လျားလှသည့် သံသရာကြီး အကြောင်းကိုလည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ သံသရာ သည် ကမ္ဘာပေါင်း မြောက်မြားစွာ ကြာမြင့်လှပေသည်။ တစ်ကမ္ဘာတွင် ကပ်ကြီးလေးကပ် ရှိသည်။ အာယုကပ်၊ အန္တရကပ်၊ အသင်္ချေယျကပ်၊ မဟာကပ် တို့ဖြစ်သည်။

အာယုကပ် မှာ အသက်ကပ် ဖြစ်သည်။ မရေမတွက် နိုင်အောင်သော ရှည်လျားလှသည့် သက်တမ်းကစပြီး အနှစ်တစ်ရာ ကြာတိုင်း တစ်နှစ်လျော့ လာခြင်း ဖြစ်ရာမှ ဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူချိန်မှာ အနှစ်တစ်ရာ နေနိုင်သောသက်တမ်းဖြစ်သည်။ အနှစ်တစ်ရာကြာတိုင်း

တစ်နှစ် လျော့လာ၍ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ခံ ပြီး သာသနာသက္ကရာဇ် (၂၅၄၉) နှစ်ကျော်ရှိလာသော ယခုခေတ် သက်တမ်းသည် “**ခုနှစ်ဆယ်လေးနှစ် ကျော်ကျော်**” ဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံးမှာ ဆယ်နှစ်တန်း မှာဆုံးသည်။ ထိုသို့ ကျဆင်းလာခြင်းကို “**ဆုတ်ကပ်**” ဟု ခေါ်သည်။ **သက်တမ်း ဆုတ်လာခြင်း ဖြစ်ပြီး သာသနာ ဆုတ်လာခြင်း မဟုတ်ပေ။** ယနေ့ခေတ် လူအများမှာ သာသနာဆုတ်သည် ဟု မှားယွင်းစွာ ပြောဆိုနေကြသည်။ ယနေ့ခေတ်သည် ဝိမုတ္တိခေတ် သာသနာနှစ်(၂၅၀၀)ကျော်လျှင် အနတ္တသာသနာတစ်ပတ် ပြန်လည်လာသည့် “**ကာလဝိမုတ္တိယုဂ ခေတ်ကြီး**” ဖြစ်သည်။

သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်များ လက်ညှိုး ထိုးမလွဲ၊ ရဟန္တာကြီးများ တပြောင်းပြောင်း ပွင့်ရမည့် ခေတ်ဖြစ်သည်။ (၄၉)နှစ်ပင် ကျော်လာပြီ ဖြစ်သည်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် များ၏ နှုတ်ဖျားမှာ “**သာသနာ ဆုတ်ကပ်**” လို့ မပြောသင့်ပေ။ လူ့သက်တမ်း ဆယ်နှစ်အထိ ဆုတ်ပြီးသောအခါ အနှစ်တစ်ရာ ကြာတိုင်း နှစ်ဆ ပြန်တက်သည်။ မရေတွက် နိုင်သည့် သက်တမ်းအထိ ပြန်တက်လာခြင်းကို

“တစ်ကပ်”ဟုခေါ်သည်။ ထိုသို့ ဆုတ်လာသည့်ကပ်နှင့် တက်လာသည့်ကပ်ကို “အာယုကပ်” ဟုခေါ်သည်။ အာယုကပ် ၏ အတက်နှင့်အဆင်း တစ်ကြိမ်ကို အန္တရကပ် ဟုခေါ်သည်။ အန္တရကပ်ပေါင်း (၆၄)ကြိမ်ကို “အသချေယုကပ်” ဟုခေါ်သည်။ အသချေယုကပ် လေးကပ်၊ လေးကြိမ်ပေါင်း ထားခြင်းကို မဟာကပ် (တစ်ကမ္ဘာ) ဟုခေါ်ပါသည်။ အသချေယုကပ်လေးကပ်မှာ-

- (၁) သံဝဇ္ဇကပ် (ကမ္ဘာပျက်ဆဲကာလ)
- (၂) သံဝဇ္ဇဋ္ဌာယီကပ် (ပျက်ပြီးတည်နေဆဲကာလ)
- (၃) ဝိဝဇ္ဇကပ် (ကမ္ဘာပြန်လည်ဖြစ်လာဆဲကာလ)
- (၄) ဝိဝဇ္ဇဋ္ဌာယီကပ် (ကမ္ဘာဖြစ်လာပြီးတည်နေဆဲကာလ)

အသချေယုကပ်လေးကပ်ကို တစ်ကမ္ဘာ (မဟာကပ် တစ်ခု) ဟုခေါ်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ကမ္ဘာတွင် ရေတွက်၍ မရနိုင်အောင် ကြာမြင့်လှပါသည်။ အပါယ်သို့ ရောက်သွားလျှင် သုဂတိဘုံ ပြန်ရောက်ရန် ကြာမြင့်လှပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝ ရခဲခြင်းနှင့်သံသရာ ရှည်လှပုံကို နားလည်သဘောပေါက်ပြီး အခွင့်အရေး ရှိတုန်း “ဝိပဿနာ ဘာဝနာ” ကို အားထုတ်သင့်ပေသည်။

(၄) ဝိပဿနာအဓိပ္ပါယ် နှင့် ဘာကြောင့်အားထုတ်သင့်သလဲ?

ယနေ့ခေတ်တွင် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ခြင်းကို ခက်ခဲသည် ဟုပြောဆိုနေကြခြင်းမှာ လုံးဝ မှားယွင်းလှပေသည်။ ပြုသသော တရားပြဆရာပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် မူတည်ပြီး တစ်ထိုင်တည်းနှင့်လည်း အပါယ်တံခါးပိတ် နိုင်ပါသည်။ သို့သော် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ရန်မှာ ဆရာကောင်းလိုအပ်သည့်အပြင် မိမိ၏ ပါရမီ၊ အနုအရင့် နှင့် ကြိုးစားမှု အပေါ်မူတည်ပေသည်။

ဝိပဿနာ ဆိုရာတွင် “ဝီ” သည် များပြားလှစွာသော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ဖြင့် “ပဿနာ” သည် ဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ်တို့အား ရှုမှတ်ခြင်း ဟုအဓိပ္ပါယ်ရသည်။ “ဘာဝနာ” ဆိုသည်မှာ တိုးပွားခြင်း၊ ပွားများခြင်း ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ထို့ကြောင့် “ဝိပဿနာဘာဝနာ” မှာ များပြားလှစွာသော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ်တို့အား ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ပညတ်နှင့် ပရပတ် ကိုသိရန် လိုအပ်သည်။

ပညတ်

- (၁) ခေါ်ဝေါ်/သတ်မှတ်
- (၂) မရှိ / မမှန်
- (၃) ကိုင်တွယ်နိုင်
- (၄) ပုံသဏ္ဍာန်
အရောင်အဆင်း
ဇီဝသတ္တဝါ } ရှိ
- (၅) နေရာညွှန်ပြနိုင်

- (၆) သာမန်သိ
- (၇) ပုံ
- (၈) သဏ္ဍာန်
- (၉) အကာ
- (၁၀) အတူ
- (၁၁) အပူ

ပရမတ် (ပရမတ္ထ)

- သဘောတရား
- အရှိ / အမှန်
- ကိုင်တွယ်၍မရ
- ပုံသဏ္ဍာန်
အရောင်အဆင်း
ဇီဝသတ္တဝါ } မရှိ
- နေရာညွှန်ပြ၍မရ။

- ဉာဏ်ဖြင့်သိ
- ဂုဏ်
- အမှန်
- အနှစ်
- အစစ်
- အငြိမ်း

ပညတ်နယ်မှာ လောကကြီးသုံးပါး ဖြစ်သည်။ သတ္တ၊
ဩကာသ၊ သင်္ခါရ လောကတွင် သတ္တဝါအားလုံး မှီတင်း
နေထိုင်ကြသည်။ ပရမတ်နယ်မှာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊

နိဗ္ဗာန် တို့ဖြစ်သည်။ **စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်**သည် အရှင်ဖြစ်ပြီး **နိဗ္ဗာန်**က မျက်မှောက်ပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ပညတ်နယ်နှင့် ပရမတ်နယ်ကို စပ်ပြီး ရှုမှတ်ရပါသည်။ ရှုမှတ်သည့်အခါ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် တို့အား ခန္ဓာငါးပါး အဖြစ် ခွဲခြားပြလိုရသည်။ စိတ်သည် သိမှုသဘော၊ စေတသိက်သည် စိတ်ကို မှီတွယ်ခြယ်လှယ်နေသည်။ စိတ်နှင့်စေတသိက်ပေါင်းလျှင် နာမ်၊ ထို့ကြောင့် -

အရှင်က ရုပ်နှင့်နာမ်၊

ရှုမှတ်ရမည့်နည်း မှာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး

ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ ဝိတ္တ၊ ဓမ္မ မည်သည့်လမ်းနှင့် ကျင့်ကျင့် **နိဗ္ဗာန်** သို့ မျက်မှောက်ပြုပါသည်။ “သဘာဝ”ဆိုသည့် “မူပိုင်” လက္ခဏာမှာ ကွဲပြားသော်လည်း လမ်းဆုံးလျှင် “သာမည” ဆိုသည့် “ပုံမှန်” လက္ခဏာမှာ အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ မိမိ မှီငြမ်း **နိဗ္ဗာန်** ကို မျက်မှောက်ပြုသည့်နေရာတွင် အတူတူပင် ဖြစ်သည် ရွှေတိဂုံဘုရားကို မည်သည့်မုခ်က တက်တက် နောက်ဆုံးရင်ပြင်ကို ရောက်သည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။

အရှင်ခန္ဓာငါးပါးတွင် -

ရုပ်ခန္ဓာက ရူပက္ခန္ဓာ (ဖောက်ပြန်)

နာမ်ခန္ဓာလေးပါးကတော့ -

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ (ခံစား)

သညာက္ခန္ဓာ (မှတ်သား)

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ (မြဲမြင်)

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ (သိမှု)

အားလုံး ပေါင်းလျှင် “ ရုပ်နှင့်နာမ် ” နှစ်ပါးဖြစ်သည်။

အရှင်သည် ခန္ဓာငါးပါး (ရုပ်နှင့်နာမ်)

ရှုဉာဏ်သည် မဂ္ဂင်ငါးပါး (သမာဓိနှင့်ပညာ)

ထိုသို့ ရှုမှတ်သည် အခါ အရှစ် မှန်၊ ရှုဉာဏ် မှန် ၊
သတိ က မှန် (အထွဋ်အထိပ်) ၊ နှလုံးသွင်း မှန် လျှင်
မိမိတာဝန်ကျေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အချိန် ကိုတော့
စောင့်ရပါသည်။ အချိန်လည်းရောက် ပါရမီလည်းပြည့်ပြီး
သဘောဆိုက်လျှင်မဂ်ဆိုက်၍ဖိုလ်ဝင်စားပြီး “ မြတ်နိဗ္ဗာန် ”
သို့ မျက်မှောက် ပြုပါသည်။

ဝိပဿနာ ကို အားထုတ်ရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ-

(၁) ဘုရားအကြိုက် နှင့် (၂) မိမိအကြိုက်

ဘုရားရှင်က ဝိပဿနာအကျင့် တစ်ခုတည်းနှင့် ပူဇော်ခြင်း
ကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းတော်မူသည်။ ကျန်သောအလုပ်များနှင့်
ပူဇော်ခြင်းကို မချီးမွမ်းပါ။

မိမိအကြိုက်ဆိုရာတွင် ရခဲလှသည့် လူ့ဘဝမှာ လူဖြစ်ရ
ကျိုးနပ်ဖို့နှင့် သာသနာနဲ့ မိပါသည် ပြောနိုင်ဖို့ ဝိပဿနာ
အားထုတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ တို့ကို
အထွဋ်အထိပ် လုပ်နေပေမယ့် ဝိပဿနာ မပါလျှင်
သာသနာနှင့်မိသည်လို့ ပြောလို့မရပေ။

ဝိပဿနာ အားထုတ်ခြင်း အကျိုး(၄)မျိုး မှာ

- (၁) ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ခြင်း
- (၂) အနေတတ်ခြင်း၊
- (၃) အသေတတ်ခြင်း၊
- (၄) အပါယ်ဘေးက လွတ်ပြီး မင်္ဂလာ ခိုလှုံ နိဗ္ဗာန် သို့
မျက်မှောက်ပြုနိုင်ခြင်း

အပါယ် လွတ်ပြီးမှသာ မင်္ဂလာ ခိုလှုံ နိဗ္ဗာန်
မျက်မှောက်ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာ
အားထုတ်ဖို့အထူး တိုက်တွန်း လိုက်ရပါသည်။

(၅) အပါယ်ပိတ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ တိုက်တွန်းခြင်း

ဗိပဿနာ အားမထုတ်ကြခြင်းမှာ အားထုတ်နည်းကို မှန်ကန်လွယ်ကူသောနည်းဖြင့် မသိရှိကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ လူအများကခက်ခဲသည်ဟု ထင်နေခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။

သင်္ခါပဋ္ဌာန်စာရေး(၄)ပါး တွင် ကာယာနုပဿနာမှာ အပိုင်း(၆)ပိုင်း၊ ဝေဒနာမှာ(၉)ပိုင်း၊ စိတ္တာမှာ (၁၆)ပိုင်း၊ ဓမ္မာမှာ (၅)ပိုင်း၊ အားလုံး(၃၆)ပိုင်းရှိသည်။

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို အထူးပြုပြီး ရှုမှတ် မည်ဖြစ်လို့ ပထမအနေနှင့် အာနာပါနပဗ္ဗ မှ “အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း” ကိုရှုခြင်း ဖြစ်သည်။ “အာန”မှာ “ထွက်လေ”၊ “အပါန” မှာ “ဝင်လေ”၊ အာနနှင့် အပါန ပေါင်းလိုက် သည့်အခါ အာနာပါန ဖြစ်သွားသည်။ ထွက်လေ၊ဝင်လေ ကို သတိကပ်ပြီး သင်္ခါပဋ္ဌာန် ပွားများနေလျှင် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ “အာနာပါနပဗ္ဗ” ဖြစ်သည်။ ထွက်လေ၊ဝင်လေ ကို သိနေလျှင်ပင် သမာဓိ အား ကောင်းလာပါတော့သည်။ ထိုင်ပုံထိုင်နည်း (သီးသန့်တရား

ထိုင်နည်းစာရွက်ရှိသည်) စနစ်တကျသင်ပြီးလျှင် ခန္ဓာကိုယ်ကို တာရှည် ထိုင်နိုင်သည့် အနေအထား ဖြစ်အောင် လုပ်ယူရမှာ ဖြစ်သည်။ တရားအားထုတ်သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဓာတ်ကြီး(၄)ပါးနှင့် ပေါင်းစပ်ထားသည်။ ဓာတ်(၄)ပါးတို့ အချင်းချင်း တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ဒွန်တွဲ၍ လွန်ဆွဲရာကနေ အားပြိုင်လာပြီး အားကြီးသည့် ဓာတ်တစ်ပါးက ဦးဆောင် တက်လာသည့်အခါ ၎င်းဓါတ်၏ မူပိုင် သဘာဝလက္ခဏာ များပေါ်လာသည်။

ခြေထောက်ထုံ ကျင်လာလျှင် **“ပထဝီ ဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ”**၊ တင်ပါးပူလာလျှင် **“ဧတဇစာ”**၊ ရင်ဘတ်ကကြပ်လာလျှင် **“ဇာပေါ”**၊ ခန္ဓာကိုယ်က လှုပ်ရမ်းလာလျှင် **“ဝါယော”** ဖြစ်သည်။ ထိုဓာတ်လေးပါး **“ဟေဏ်ပြန်ခြင်း”** ကို **“ငါ့ခြေထောက်ထုံတယ် ”** လို့မှတ် နေသမျှ **အပါယ်ဆင်းမည်** ဖြစ်သည်။ **“ငါ”**သည် **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**၊ **“ ဖြေထောက် ”**သည် **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**၊ **“ထုံနာတ”**သည်လည်း **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ** စုစုပေါင်း **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သုံးထပ်ကွမ်း**၊ နှင့် အမှတ် မှားနေသမျှ **အပါယ်ဆင်းမည်** ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ **“ဖြေထောက်ထုံတယ်၊ တင်ပါးပူတယ်၊**

ရင်ဖွယ်ဖွယ်၊ ဗျာဒိတ်ဖွယ်ဖွယ်” စသည်တို့ကို “ဝေဒနာ”
ဟု တစ်လုံးတည်းမှတ်နေခြင်းသည် ဘုရားရှင် ခေါ်ဝေါ်
သမုတ်ခဲ့သည့် “ခိန္တာမာနပညတ်” ဖြစ်ပြီး “ဝေဒနာသညာ”
ပေးသည် ဟုခေါ်သည်။ ဝေဒနာ တစ်လုံးတည်း
မှတ်လိုက်သည့်အခါ ခြေထောက်ထုံလည်း ဝေဒနာ၊
တင်ပါး ပူလည်း ဝေဒနာ၊ လှုပ်လာတာလည်း ဝေဒနာ၊
ရင်ဘတ်ကြပ်တာလည်း ဝေဒနာ၊ **ဝေဒနာ တစ်လုံးတည်း**
မှတ်ရမည်။

ထိုကဲ့သို့ပင် နှာရ ခြောက်ပါးမှ မြင်ခြင်း၊ ဖြားခြင်း၊
နံခြင်း၊ နှာရသာရှိခြင်း၊ ထိခြင်း၊ သိခြင်း အားလုံးကိုလည်း
ဝေဒနာ ဟုမှတ်ရမည်။ ခန္ဓာကိုယ်၏ မည်သည့်နေရာက
ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်စေ အားလုံးတို့သည် ဝေဒနာ ပင်
ဖြစ်သည်။

ထို ဝေဒနာ တစ်လုံးတည်းအပေါ်မှာ တစ်စိတ်ထဲ
တည်အောင် ထားလိုက်ခြင်းသည် “သမထ” ပင်ဖြစ် သည်။
ဝိပဿနာ မကူးသေးပေ။

ထိုကဲ့သို့တစ်စိတ်ထဲကျလာခြင်းကို “ဒေကာဓမ္မော”
“ကေဂ္ဂတာ” ကျသည် ဟုခေါ်သည်။ ထို ဝေဒနာ ကို
စောင့်ကြည့်သည့်အခါ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကြမ်းတက်

လာကာ ဝေဒနာ၏အစ၊ ဝေဒနာ၏ အလယ်၊ ဝေဒနာ
၏ အဆုံး ကို တွေ့ပေမည်။ ဝေဒနာ တက်လာလျှင်
“အာနာပါနုဇ္ဈာန်” ရှုတာလေးကို တင်ပေးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာ
ပေါ်မှာ သည်းခံပြီးရှုမှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ အချို့က
ဝေဒနာ ကိုကြောက်ပြီး ဖြုတ်ပစ်ချင်စိတ် ပေါ်လာသည်။
ဝေဒနာ တက်လျှင် အရှုကိုတင်ပေးပြီး၊ ဝေဒနာ ကျလျှင်
အရှုကိုလျော့ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ပင်
ဝေဒနာ တစ်လုံး၏ အစပြီးအလယ်၊ အလယ်ပြီးအဆုံး၊
ဖြစ်ပြီးတည်း၊ တည်ပြီးပျက်၊ ပါဠိလို ဥမါဒါဒ္ဒါတင်
(ဖြစ်/တည်/ပျက်) ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာလေးကို
တွေ့လာလိမ့်မည်။ တစ်ထိုင်တည်းနှင့်တွေ့နိုင်သည်။

ဖြစ်သဘော ပျက်သဘော ကို တွေ့သွားသည့်
ယောဂီသည် ဝိပဿနာဉာဏ် ရရှိပြီး ရှုမှတ်လို့အပျက်
တစ်ကြိမ်တွေ့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာသင်္ခါရ တစ်ကြိမ်
ချုပ်သောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပြီး ဥပယမ္ပယဉာဏ် ဆိုသည့်
ဝိပဿနာဉာဏ် ရရှိသည့်အတွက် ယခုတစ်ဘဝ အတွက်
အပါယ်တံဒါပိတ် သွားပါသည်။

တစ်ထိုင်တည်း နှင့် ဖြစ်ခြင်း သဘောပျက်ခြင်းသဘော
ကိုမြင်သွားသည်နှင့်- **အပါယ်တံဒါပိတ်** ပါသည်။

ထိုကြောင့် ယောဂီအပေါင်းတို့လည်း ဓမ္မ ဧါပင်ကိုယ် သတ္တိကိုသိပြီး၊ အပါယ်ကျရောက်ပုံကို သိရှိပြီး၊ လူ့ဘဝ ရခဲလှခြင်း အကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ကာ ဝိပဿနာ အားထုတ်သင့်သည့် အကြောင်းရင်းကိုတွေ့ရှိပြီး **အပါယ်ဘေး** ကနေ လွတ်မြောက်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ အထူးတိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

အပါယ်ပိတ်ပြီးနောက် ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်ဆင့် ရင့်သန်လာပြီးနောက် ဝေဒနာတစ်လုံး၏ ဖြစ်ပျက်မြင် ရာမှ ဖြစ်ပျက်မှုန်း လာပြီး နောက်ဆုံး ဖြစ်ပျက်ဆုံး သည့်အချိန်တွင် **ဝေဒနာသညာ** မှတ်နေရာမှ **ဝေဒနာပညာ** ဖြစ်လာကာ သဘောဆိုက်လေတော့သည်။

ဝေဒနာ ဆိုသည်မှာ ခံစားမှု ဆိုသော သဘော ဟု ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီး ပရမတ္ထ သဘောဆိုက်လာကာ **အင်္ဂါထူး** ရရှိသွားခြင်းဖြစ်သည်။

“ဒုက္ခလက္ခဏာ” ကို “ဣရိယာပထ” က ဖုံးထားသ၍ “အေါသ” ဖြစ်ပေါ်နေမည် ဖြစ်လို့ “ဣရိယာပထ” (သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း) ကို လုံးဝမပြင်တော့ဘဲ ဒုက္ခလက္ခဏာ

ကို ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ပြီး “ဒုက္ခလက္ခဏာ” အကြောင်း ကုန်စင်အောင် သိမြင်သွားမှသာလျှင် “ပုဂ္ဂလပညတ်” နှင့် “နာမပညတ်” ကို ပယ်ပြီး အောက်သံ ယောဇဉ် (၃)ပါးဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (အယူမှား အမှတ်မှားခြင်း)၊ ဝိစိကိစ္ဆာ (ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်း)၊ သီလဗ္ဗတာ ပရာမာသ (အကျင့်အပေါ်တွင် မှားယွင်းသော သုံးသပ်ခြင်း) တို့ကို အပြီးတိုင် ပယ်သတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် (ပထမမဂ်ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်) ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် တစ်မဂ်ပြီးတစ်မဂ် မြင့်သထက်မြင့်အောင် ဆက်လက်ရှုမှတ်နည်းကို ပူးတွဲပါ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပုံဇယားတွင် လေ့လာရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် အပါယ် ပိတ် သည့်အပြင် နိဗ္ဗာန် ထိတိုင် မျက်မှောက်ဖြူ နှင်အောင် ကြိုးစားကြပါစို့။ ဟု တိုက်တွန်းရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

ဂြိုဟ်ဗွယ်

လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောက

တိုးပွားခြင်းသည်

မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်း

အကျိုးအတွက်မှ မဟုတ်

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်

အကျိုးအတွက်သာ ဖြစ်သည်။

(မက်မောနေသူများ၊ ရှက်စရာပါတကား)